

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 193/08-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. februára 2009 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho v konaní o sťažnosti Mgr. Z. Ď., R., zastúpeného advokátom JUDr. I. M., Ž., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Revúca v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 54/2008 (predtým vedenom Okresným súdom Rimavská Sobota pod sp. zn. RA-2 C 255/2001, pôvodne vedenom Okresným súdom Revúca pod sp. zn. 2 C 255/2001), za účasti Okresného súdu Revúca, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Mgr. Z. Ď. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Revúca vo veci vedenej pod sp. zn. 3 C 54/2008 (predtým

vedenej Okresným súdom Rimavská Sobota pod sp. zn. RA-2 C 255/2001, pôvodne vedenej Okresným súdom Revúca pod sp. zn. 2 C 255/2001) p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Revúca p r i k a z u j e v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 54/2008 konať bez zbytočných priet'ahov.

3. Mgr. Z. Ď. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € [slovom tisíc eur (30 126 Sk)], ktoré mu j e Okresný súd Revúca p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Revúca j e p o v i n n ý nahradiť Mgr. Z. Ď. trovy právneho zastúpenia v sume 263,53 € [slovom dvestošesťdesiattri eur a päťdesiattri centov (7 939 Sk)] na účet jeho právneho zástupcu JUDr. I. M., Ž., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 193/08 zo 17. júna 2008 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Mgr. Z. Ď. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Revúca (ďalej aj „okresný súd“ alebo „bývalý okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 54/2008 (predtým vedenom Okresným súdom Rimavská Sobota pod sp. zn.

RA-2 C 255/2001, pôvodne vedenom bývalým okresným súdom pod sp. zn. 2 C 255/2001) (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že Okresný súd Rimavská Sobota listom zo 4. februára 2005 oznámil sťažovateľovi, že predpokladaný termín pojednávania bude v prvom polroku 2006. Keďže sa vo veci ani po tomto dátume nekonalo, sťažovateľ listom z 26. marca 2007 žiadal o nariadenie termínu pojednávania. Okresný súd Rimavská Sobota však na jeho žiadosť nereagoval a až upovedomením z 20. decembra 2007 sťažovateľovi oznámil, že jeho vec bola postúpená okresnému súdu.

Pretože podľa sťažovateľa okresný súd do podania sťažnosti ústavnému súdu „nielenže vo veci nerozhodol, ale ani nevytýčil ani jeden termín pojednávania“, v závere sťažnosti navrhol, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Právo sťažovateľa – Mgr. Z. Ď. ... na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní pred Okresným súdom Revúca vedenom pod sp. zn.: 3 C 54/2008, pôvodne vedenom pred Okresným súdom Revúca pod sp. zn. 2 C 255/2001 a následne Okresným súdom Rimavská Sobota vedenom pod sp. zn.: RA-2 C/255/2001 porušené bolo.“

Zároveň sa sťažovateľ domáhal priznania finančného zadosťučinenia v sume 100 000 Sk a úhrady trov konania.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedu okresného súdu ústavný súd zároveň vyzval, aby sa vyjadril k sťažnosti. Právny zástupca sťažovateľa a predseda okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predseda okresného súdu vo vyjadrení č. Spr. 1500/08 zo 17. júla 2008, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 22. júla 2008, uviedol:

„Okresný súd Revúca bol zrušený dňa 31. 12. 2004 (v tom čase pracovali na tomto súde traja sudcovia), spis bol odstúpený na konanie na Okresný súd Rimavská Sobota, kde bola vec vedená pod sp. zn. RA-2 C 255/01.

Okresný súd Revúca bol znovu zriadený dňa 01. 01. 2008, týmto dňom bola predmetná vec na Okresný súd Revúca prevzatá z Okresného súdu Rimavská Sobota a vec je vedená pod sp. zn. 3 C 54/08. Keďže tento súd bol obsadený piatimi sudcami, z ktorých traja boli prezidentom Slovenskej republiky vymenovaní dňa 22. 01. 2008, dňa 23. 01. 2008 bol schválený rozvrh práce pre Okresný súd Revúca a v súlade s týmto bola vec pridelená náhodným výberom sudcovi JUDr. P. C.

Dávam do pozornosti, že sudca dňa 25. 03. 2008 určil pojednávanie na 10. 04. 2008, ktoré bolo na žiadosť právneho zástupcu navrhovateľa - sťažovateľa odročené.

Pre možnosť objektívne posúdiť opodstatnenosť sťažnosti navrhujem vyžiadať a pripojiť spisy Okresného súdu Revúca sp. zn. 1 C 534/98 rovnakých účastníkov konania a predmetu sporu. Konanie bolo uznesením Okresného súdu Revúca zo dňa 02. 11. 1999 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31. 07. 2000 zastavené. Ďalej navrhujem zadovážiť spis sp. zn. Nc 1328/00 i spis Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 47-24 K 260/01 o vyhlásení konkurzu na odporcu od 04. 04. 2003, čo zo zákona malo za následok prerušenie konania vo veci sp. zn. RA-2 C 255/01, t. č. 3 C 54/08. V tomto období teda trvala zákonná prekážka na konanie vo veci 3 C 54/08.

Tiež navrhujem pripojiť spis Okresného súdu Revúca sp. zn. 3 C 54/08 a okrem iného oboznámiť sa s návrhom navrhovateľa - sťažovateľa na zámenu účastníkov konania zo dňa 12. 02. 2007 po navrhovateľom tvrdenej strate pasívnej legitímácie odporcom v dôsledku prevodu sporných nehnuteľností ešte v januári 2006, i s rozhodnutiami naväzujúcimi na uvedené podanie.“

Právny zástupca sťažovateľa reagoval na vyjadrenie okresného súdu podaním doručeným ústavnému súdu 25. augusta 2008, v ktorom iba vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania.

Ústavný súd nepovažoval za nutné vyžiadať si spisové materiály, ktoré navrhol predseda okresného súdu oboznámiť „*pre možnosť objektívne posúdiť opodstatnenosť sťažnosti*“ (s výnimkou spisového materiálu týkajúceho sa sťažnosťou napadnutého konania a vyjadrenia Okresného súdu Rimavská Sobota), a to z dôvodu, že spojitosť týchto predchádzajúcich konaní s preskúmaným konaním a ich eventuálny vplyv na jeho priebeh možno vyvodit' aj zo spisu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 239/04. Pod uvedenou spisovou značkou bolo ústavným súdom vedené konanie o predchádzajúcej sťažnosti sťažovateľa vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Rimavská Sobota ako právneho nástupcu bývalého okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Ra-2 C 425/01. Ústavný súd rozhodol o predchádzajúcej sťažnosti sťažovateľa nálezom sp. zn. II. ÚS 239/04 zo 16. marca 2005, v ktorom vyslovil, že označené práva sťažovateľa v konaní vedenom Okresným súdom Rimavská Sobota (ako právnym nástupcom bývalého okresného súdu) pod sp. zn. Ra-2 C 425/01 porušené neboli. Ústavný súd prihliadol aj na odôvodnenie uvedeného nálezu, v ktorom sa okrem iného uvádza: „Ústavný súd už uviedol, že tento prípad nemožno posudzovať izolovane. Ide už o tretie totožné konanie začaté na návrh sťažovateľa, pričom predchádzajúce konania boli zastavené pre nedostatky návrhu, resp. pre nezaplatenie súdneho poplatku. Takéto správanie sťažovateľa, ktoré možno považovať za nezodpovedný výkon práva voči súdu, musí ústavný súd pričítať na jeho vrub. Hoci ide o sporové konanie, ktoré sa týka súkromných vzťahov, účastník v predchádzajúcich konaniach zaťažil súd nielen pracovne, ale aj z hľadiska verejných výdavkov, pričom sám nesplnil svoju poplatkovú povinnosť. Občianske súdne konanie je založené na zásade dispozitívnosti, ktorá vyžaduje aktívny a zodpovedný prístup zo strany sťažovateľa.“

II.

Z obsahu sťažnosti, z vyjadrenia okresného súdu, ako aj zo súvisiaceho spisového materiálu ústavný súd zistil tento priebeh a stav predmetného konania:

- 24. mája 2001 bol bývalému okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam spojený s návrhom na ich vypratanie, ako aj so žiadosťou o oslobodenie od súdnych poplatkov,

- 3. novembra 2005 Okresný súd Rimavská Sobota priznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov a uznesením uložil odporcovi, aby sa v lehote 15 dní vyjadril k priloženému návrhu (odporca v zastúpení správcu konkurznej podstaty tak urobil 24. novembra 2005),

- 4. januára 2006 okresný súd vzhľadom na zistenie, že odporca je v konkurznom konaní, vyzval sťažovateľa oznámiť, či trvá na podanom návrhu (sťažovateľ 27. januára 2006 oznámil, že trvá na podanom návrhu v plnom rozsahu),

- 12. februára 2006 sťažovateľ podal okresnému súdu návrh na zmenu účastníka konania na strane odporcu spolu so žiadosťou o pokračovanie v konaní,

- 5. marca 2007 okresný súd uznesením pripustil, aby z konania vystúpil pôvodný odporca a na jeho miesto vstúpil nový odporca,

- 15. marca 2007 podal nový odporca odvolanie proti uvedenému uzneseniu,

- 24. mája 2007 Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) potvrdil uznesenie okresného súdu z 5. marca 2007 (spis vrátený okresnému súdu 12. júna 2007),

- 31. júla 2007 okresný súd okrem pokynu na doručenie potvrdzujúceho uznesenia krajského súdu vyzval sťažovateľa na predloženie dôkazu o poskytnutí dodatočnej lehoty na plnenie kupujúcemu, ako aj dôkazu o doručení odstúpenia od zmluvy kupujúcemu; keďže tak sťažovateľ v stanovenej lehote neurobil, okresný súd 26. septembra 2007 urgovoal odpoveď na výzvu z 31. júla 2007 (sťažovateľ tak urobil 11. októbra 2007),

- 20. decembra 2007 bol spis postúpený okresnému súdu,

- 25. marca 2008 okresný súd nariadil termín pojednávania na 10. apríl 2008, ktoré bolo na žiadosť právneho zástupcu sťažovateľa odročené na neurčito,

- 18. júna 2008 okresný súd nariadil termín pojednávania na 5. august 2008, ktoré sa uskutočnilo, avšak na opätovnú žiadosť právneho zástupcu sťažovateľa bolo odročené na neurčito,

- 26. septembra 2008 okresný súd vyžiadal od Okresného riaditeľstva Policajného zboru R. spis č. OÚV-525/RA-1997 (6. októbra 2008 bolo oznámené, že spis bol skartovaný) a od Katastrálneho úradu - Správy katastra R. vyžiadal listinné dôkazy (6. októbra 2008 boli listiny predložené),

- 11. decembra 2008 okresný súd nariadil termín pojednávania na 27. január 2009, ktoré bolo na žiadosť právneho zástupcu pre kolíziu s termínom pojednávania na Špeciálnom súde odročené na neurčito,

- 14. januára 2009 okresný súd nariadil termín pojednávania na 26. marec 2009, ktorý ako najvhodnejší navrhol právny zástupca sťažovateľa.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľ zároveň namietal aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie

záležitosti v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 20/02, IV. ÚS 41/07, IV. ÚS 296/08).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

1. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ktoré ústavný súd uplatňuje pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, zo sťažnosti a vyžiadaného súvisiaceho súdneho spisu vyplýva, že

predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o návrhu sťažovateľa na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti spojenom s návrhom na vypratanie tejto nehnuteľnosti.

Sťažovateľ v roku 1996 predal obchodnej spoločnosti A., s. r. o. (ďalej len „odporkyňa“), nehnuteľnosť. Tá si vzala úver ..., ktorý však riadne nesplácala, a vzhľadom na to sa veriteľ domáhal uspokojenia svojho nároku vykonaním exekúcie na jej majetok. Pretože odporkyňa neuhradila sťažovateľovi kúpnu cenu za nehnuteľnosť, odstúpil od kúpnej zmluvy. Dňa 4. apríla 2003 bol na odporkyňu vyhlásený konkurz. Následne správca konkurznej podstaty úpadcu predal spornú nehnuteľnosť obchodnej spoločnosti A., s. r. o., R. (ďalej len „nová odporkyňa“). Táto situácia vyústila do viacerých súdnych sporov.

Z obsahu súdneho spisu, z vyjadrení sťažovateľov a okresného súdu ani z nimi predložených na vec sa vzťahujúcich listín ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť svedčiacu o právnej zložitosti veci. Ústavný súd preto posúdil predmetnú vec po právnej stránke ako štandardnú.

Podľa názoru ústavného súdu ani z hľadiska skutkovej stránky predmetnej veci ju v rámci agendy patriacej do rozhodovacej činnosti všeobecného súdnictva nemožno označiť za osobitne zložitú. Ústavný súd uznáva, že zisťovanie skutkového stavu v danej veci môže byť náročné, ale okresný súd zatiaľ k nemu nepristúpil v takom rozsahu, že by na skutkovú zložitost' bolo možné prihliadnuť ako na relevantnú okolnosť pre hodnotenie jeho postupu. Určitú zložitost' veci možno však vyvodit' zo skutočnosti, že na bývalom okresnom súde prebiehalo viacero konaní začatých sťažovateľom, ktoré skutkovo súviseli, napr. už v prvom bode odôvodnenia tohto nálezu spomínané konanie vedené pod sp. zn. 2 C 425/01 (návrh na vylúčenie veci z exekúcie), ktorému predchádzali konania vedené pod sp. zn. 1 C 382/99 (konanie zastavené pre nesprávne označenie odporcu a následne nevykonanie opravy tohto nedostatku žaloby a tiež pre nezaplatenie súdneho poplatku) a konanie vedené pod sp. zn. 1 C 622/99 (zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku). Taktiež bolo vedené konanie pod sp. zn. Nc 1328/00 o predbežnom opatrení, v ktorom bývalý okresný súd zakázal odporcovi disponovať so spornou nehnuteľnosťou.

2. Správanie účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd konštatuje, že správanie s'ťažovateľa v predmetnom konaní, ale aj v predchádzajúcich konaniach súvisiacich s týmto konaním (už vyhodnotené v citovanom náleze ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 239/04) ovplyvnilo jeho doterajšiu dĺžku. Od 1. januára 2008, keď bol spis postúpený okresnému súdu, boli nariadené tri termíny pojednávania, pričom všetky boli odročené na žiadosť právneho zástupcu s'ťažovateľa (dôvodom bola kolízia termínov pojednávania, resp. práceneschopnosť koncipienta). Taktiež na výzvu okresného súdu z 31. júla 2007 reagoval s'ťažovateľ až po urgencii okresného súdu.

3. Napokon ústavný súd z hľadiska, či došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd zároveň pri posudzovaní veci prihliadal aj na § 100 ods. 1 prvú vetu Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Z predloženého spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 3 C 54/2008 ústavný súd zistil, že bývalému okresnému súdu bol 24. mája 2001 doručený návrh s'ťažovateľa na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam spojený s návrhom na ich vypratanie súčasne so žiadosťou o oslobodenie od súdnych poplatkov z dôvodu nepriaznivých majetkových pomerov, ktorý bol na tomto súde vedený pod sp. zn. 2 C 255/2001. Bývalý okresný súd okrem pripojenia iného súvisiaceho spisu neurobil vo veci žiaden procesný úkon až do 1. januára 2005, keď bol predmetný spis z dôvodu reorganizácie súdnictva postúpený Okresnému súdu Rimavská Sobota, kde bol vedený pod sp. zn. RA-2 C 255/2001.

Okresný súd Rimavská Sobota 3. novembra 2005 vyhovel sťažovateľovej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov z 21. mája 2001 a v rámci prípravy pojednávania si zároveň vyžiadal od odporkyne vyjadrenie k sťažovateľovmu návrhu. Z tohto vyjadrenia vyplynulo, že odporkyňa je v konkurznom konaní, ktoré bolo vyhlásené uznesením krajského súdu sp. zn. 47-24 K 206/01, preto je konanie od 4. apríla 2003 zo zákona prerušené. Okresný súd Rimavská Sobota zaslal sťažovateľovi 4. januára 2006 predmetné vyjadrenie odporkyne a zároveň ho vyzval na vyjadrenie, či trvá na pôvodnom návrhu. Sťažovateľ 27. januára 2006 oznámil okresnému súdu, že na podanom návrhu trvá v plnom rozsahu, a 12. februára 2007 podal návrh na zámenu účastníka konania a žiadosť o pokračovanie v konaní. Okresný súd uznesením z 5. marca 2007 pripustil zámenu na strane odporcu z dôvodu, že v priebehu konania došlo k prevodu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam na nového nadobúdateľa. Krajský súd 24. apríla 2007 na základe odvolania novej odporkyne toto uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil. Spis bol Okresnému súdu Rimavská Sobota vrátený 12. júna 2007, ktorý 31. júla 2007 nariadil doručenie potvrdzujúceho rozhodnutia krajského súdu účastníkom konania a zároveň vyzval sťažovateľa na predloženie dôkazu o poskytnutí dodatočnej lehoty na plnenie novej odporkyne. Sťažovateľ reagoval na predmetnú výzvu až po urgencii súdu, a to 11. októbra 2007.

Po 1. januári 2008 bol spis pridelený novému zákonnému sudcovi v dôsledku prechodu veci na okresný súd, ktorý v danej veci po preštudovaní spisového materiálu nariadil dve pojednávania, ktoré však boli na základe žiadosti právneho zástupcu sťažovateľa odročené. Následne si okresný súd vyžiadal z katastra nehnuteľností listinné dôkazy (kúpnu zmluvu a výpis z listu vlastníctva). Potom okresný súd nariadil ďalší termín pojednávania, ktoré bolo z dôvodu kolízie termínov na strane právneho zástupcu sťažovateľa taktiež odročené na neurčito. Ďalší termín pojednávania bol nariadený na 26. marec 2009.

Ústavný súd poznamenáva, že podľa § 15 ods. 2 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov výkon súdnictva, všetky práva a povinnosti vrátane

prechodu správy majetku štátu, práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov a štátnozamestnaneckých vzťahov a iných právnych vzťahov a práv a povinností z osobitných vzťahov sudcu k štátu prešli od 1. januára 2005 z okresného súdu na Okresný súd Rimavská Sobota.

V súlade so zákonom č. 511/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, sa podľa príslušných ustanovení citovaného zákona stal okresný súd od 1. januára 2008 vecne a miestne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie vecí sťažovateľa, čím na neho prešla aj zodpovednosť za prípadné porušovanie označených práv sťažovateľa aj za obdobie, v ktorom boli vo veci miestne a vecne príslušné konať iné okresné súdy (m. m. IV. ÚS 164/08, IV. ÚS 217/08, IV. ÚS 293/08).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd z hľadiska posudzovania porušenia označených práv sťažovateľa považoval konanie pôvodne vedené bývalým okresným súdom pod sp. zn. 2 C 255/2001, neskôr vedené Okresným súdom Rimavská Sobota pod sp. zn. RA-2 C 255/2001 a v súčasnosti vedené okresným súdom pod sp. zn. 3 C 54/2008 ako jeden celok.

Na základe svojich zistení ústavný súd konštatoval, že najmä počas počiatočného obdobia, keď sa právna vec sťažovateľa nachádzala na bývalom okresnom súde, sa napadnuté konanie okrem nečinnosti vyznačovalo aj neefektívnosťou a nesústredenosťou postupu tohto súdu, a to predovšetkým v období od 24. mája 2001 (t. j. od doručenia návrhu sťažovateľa) do 3. novembra 2005 (t. j. do vykonania prvého procesného úkonu v predmetnej veci). Aj napriek tomu, že ústavný súd prihliadol na skutočnosť, že napadnuté konanie bolo zo zákona prerušené (od 4. apríla 2003 do návrhu sťažovateľa na zámenu účastníka konania spojenú so žiadosťou o pokračovanie v konaní z 12. februára 2007), dospel k názoru, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu základného práva

sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Takýto záver bolo podľa ústavného súdu potrebné vysloviť najmä so zreteľom na skutočnosť, že doterajšia doba konania, ktorá predstavuje takmer osem rokov, je z ústavnoprávneho hľadiska (aj s prihliadnutím na judikatúru ESĽP) neakceptovateľná.

Keďže označené konanie nebolo do času rozhodnutia ústavného súdu o sťažnosti právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 54/2008 v ďalšom období postupoval bez zbytočných prietáhov.

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'účinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'účinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadost'účinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Keďže ústavný súd rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadost'účinenia. Sťažovateľ žiadal, aby mu bolo priznané finančné zadost'účinenie v sume 100 000 Sk (3 319 €), poukazujúc najmä na to, že

„je fyzickou osobou a absencia právnej istoty sťažovateľa v prejednávanej veci znamená pre neho citelné následky“, pričom táto neistota „je zvýraznená jeho nemalými výdajmi“.

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESĽP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Zohľadňujúc predovšetkým doterajšiu dĺžku konania vrátane podielu správania sťažovateľa na nej, charakter neefektívnej činnosti, ale aj nečinnosti okresného súdu v konaní, ako aj povahu veci, ktorá je predmetom posudzovaného konania, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia pre sťažovateľa v sume 1 000 € (30 126 Sk) primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (§ 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. I. M. Ústavný súd pri priznaní úhrady trov konania sťažovateľa vychádzal z výšky priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2007, ktorá bola 632,54 € (19 056 Sk), a to vzhľadom na skutočnosť, že relevantné úkony právnej služby boli uvedeným právnym zástupcom sťažovateľa vykonané v roku 2008.

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to jeden úkon po 105,42 € (3 176 Sk), čo spolu s režijným paušálom 2 x 6,31 € (190 Sk) (§ 16 ods. 3 vyhlášky) a DPH - 19 % (osvedčenie z 1. apríla 2006) predstavuje sumu, ktorú vyčíslil advokát, 263,53 € (7 939 Sk).

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia, ktorá neprekračuje sumu vyčíslenú podľa vyhlášky, je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. februára 2009